

61121-QK.2,21
DISSERTATIO HISTORICA INAUGURALIS
DE

ORIGINE BILLUNGORUM

QVAM
CONSENTIENTE
AMPL. FAC. PHILOS. IN ACADEM. GRYPHICA

PRÆSIDE
VIRO MAGNIFICO
JOANNE GEORGIO PETRO
MOELLER

H. T. ACADEMIÆ RECTORE NEC NON
COMITE CÆSAR. PALAT.
HISTORIAR. PROF. REG. ET ORD.
AD D. SEPT. A. Æ. C. CIOIOCCCLXIX
IN AUDITORIO MAIORE

PUBLICÆ EXAMINANDAM SISTIT
AUCTOR
HANS THUNMAN
SVÆCUS A SUDERM.

GRYPHISWALDIÆ
LITTERIS A. F. RÖSE
REG. ACAD. TYPOGR.

II n
2976

ORIGINE BILLINGORUM

JOHANNES GEORGIO PETRO
MOLLER

§. I.

Sumus inquisituri, Candide Judex, in originem Serenissimæ Bil-
lungorum familiæ, minus eandem, ut pleraque antiquitatis,
certam atque cognitam: opus sæculo parum forsitan arrisurum,
cujus est propria tantum probare atque laudare, aliena autem atque re-
motiora negligere & spernere. Verum enim vero non ideo omne an-
tiquitatis studium susque deque habendum putamus; Et quamquam in
tempestuoso atque infido hocce æquore, ac syrtibus usque quaque obsi-
to, equidem non eo inficias, multos vel cursum non tenuisse, vel
nafragium quoque esse passos, suo eisdem vel nimium indulgentes
ingenio, vel adulationi stultæ æmulationi obnoxios. Attamen
quum heic reposita jaceant semina ingeniorum, morumque atque in-
stitutorum, quibus tantum in modum differunt nationes etiam ad hu-
manitatem excultæ: quum hinc potissimum eruendæ sint rationes for-
marum Regiminis adeo variarum, successionumque Regum atque Prin-
cipum: quumque plurima gentium jura, atque leges privorum civium,
non nisi ex his fontibus derivari possunt, quæ cuncta perscrutari & scire
etiam Historici non minimum interest, certo constat non parum il-
lum utilitatis aliis atque sibi posse comparare, cui curæ est recta via
& ratione in obscuriores hosce recessus incedere. Habuit autem Hi-
storia gentis Megalopolitanæ, ut omnium sere nationum suas vices, &

æva, quibus vel plus vel minus esset certa, sæculo quo vixerunt scriptores vel stupidiori vel sagaciori semper obnoxia. Itaque olim Regum Principumve nomina conficta, eorumque unicuique res suæ gestæ attributæ: gentes, quibus nihil inter se commune, commixtæ: multa alia magnaque peccata (a). Postquam autem historiæ aliisque scientiis majus exortum est lumen, prudentiorque ætas quamvis sero non nisi ex ipsis scaturigiis, quas quidem paucas injuria reservavit temporum, coepit haurire, omnes hæ fabulæ missæ sunt factæ; plurimi Reges qui non nisi in imaginatione scriptorum exsisterunt, oblivioni suæ traditi, & vera certa que facta est, quamvis adhuc obscurior, antiqua amoenæ hujus terræ historia (b). At nos veritatis professi studium, incorruptamque semper fidem conservaturi, sine ambitione & æmulatione, quod nobis certissimum vel maxime probabile visum erit, in medium proferemus; futuri contenti, si paucis solum placeamus, si pluribus, quamlibet infumsumus operam abunde compensatam judicaturi.

§. II.

Fuisse in Germania, præsertim in regionibus ejus septentrionalibus, clarissimum olim Billungorum nomen, & eorum complures rerum apud suos potitos, harum terrarum res antiquas perferantibus notum esse necesse est. Ut enim ab ora ipsa maris Balthici ordiar, plurimos Principum Obotritorum hoc insigniri nomine conspicio. Sic ille Venedici hujus populi Regulus, cujus filia Dobra Theodorico nupsit Saxonom Principi, Billungus vocatur (c). Sic Vitzonem Caroli Magni foederatum alii scriptores Billungum appellant (d). Eodem etiam nomine apud plurimos auctores venire videmus Mistevojum secundum, magnum illum atque præpotentem Obotritorum Principem (e), qui quum primum Christianorum Religionem foveret,

- in-
- (a) Fabularum istarum auctor fuit Nic. Marschalck: quem secuti sunt Munster, Peterfen, Hennings, Latomus, Hufanus, Chemnitz, Schedius, Clüver & recentiorum etiam quidam.
- (b) Multis multa quidem illa debet, plurimum vero B. Franckio, cujus summa diligentia, & infumta in veris a falsis disjungendis opera, maxima laude sunt dignæ.
- (c) BÜNTING Braunsch. und Lüneb. Chron. p. 23.
- (d) consule FRANCK: A. II. N. Meckl. L. II. C. 2. §. 3. it. C. 4. §. 2.
- (e) HELMOLD. Chron. Slav. L. I. C. XIII. & XIV. alii. Ab hoc Principe

Ben-

injuriis Saxonum irritatus, factus est ejusdem oppressor (f). Apud Saxones Ducis eorum Hermanni Billungi genus longo floruit tempore. Hic natus patre Billungo (g), quem aliqui Comitem Saxonum appellant (h), tantum absuit ut humilibus ortus esset natalibus, quod quidem contendere (i), ut eorum errore a vetustis simul & recentioribus Historicis invictis argumentis coarguto, quum ipsum Henricum Aucupem cognatione attingeret, admodum sit probabile, avos ejus atque majores, antiquorum Saxonum Ducum numero fuisse, antequam illa indigenarum Principum dyodecarchia, Saxonia Francorum facta provincia, a Carolo Magno aboleretur (k). Fuisse etiam in Franconia maximum atque nobilissimum Billungorum genus, multi antiqui tradidere historici: notissimus est iste Rex vel Princeps Francorum, quem Billungum nominant, Odae pater, quæ nupta Ludolpho Saxonum Duci, Brunonem Ottonemque magnum, Henrici Aucupis patrem, peperit (l). Ceterum alii quoque Billungi noti sunt

A 3

scripto-

- Bangertus & A. Mylius Genealogiam Principum Obotritorum auspicantur. De potentia ejus videtis Helmold. L. c.
- (f) Hunc Principem cognomen Billungi in honorem Hermanni Saxonum ducis assumisse arbitratur CASP. ABEL Teutsche u. Sächf. Alt. P. II. C. 2. §. 12. quod absurdum est, & nullo alio nititur auctore: præterea, longo ante hunc Saxonem tempore, cognominum Principum Venedorum Historia mentionem facit.
- (g) CHRON. VET. DUC. BRUNSV. ap. Leibn. P. II. p. 15. Ducatus - - - ab Ortone Hermanno Bilingi filio est donatus. CHRON. LÜNEB. ap. Eumd. P. III. p. 173. Harmen Byling - - - he was geboren - - - in einem hove geheten Stubbekeshorne by Saltouwe belegen: sin vader hete Byling &c. STADTWEGH Chron. ap. Leibn. T. III. P. 267. Hermien was Bilinges son; de wart ein grot Tyranne.
- (h) ABEL T. II. S. Alt. P. II. C. 2. §. 16.
- (i) ADAMUS BREM. ALBERTUS STADENSIS, alii.
- (k) DITHMARUS refut. ap. Leibn. P. I. HINR. MEIBOM. Vindic. Billing. LEIBN. introduct. ad P. I. fer. Brunfv.
- (l) HINR. BODONIS synt. de eccl. Gandersh. ap. Leib. P. III. p. 702. Lutholfus - - - filiam nobilissimi Principis Francigenarum duxit uxorem, Odam nomine. Principis nomen Billung. HROSWIDA de Constr. Cocn. Gandersh. ap. Leibn. P. II. p. 319. Luidulfum - - -
Cui conjux ergo fuerat prænobilis Oda,
Edita Francorum clara de stirpe potentum,
Filia Billungi cujusdam principis almi. EVERH. de Eccl. Gand. ap. Leibn.

scriptoribus (m), præsertim rerum Megalopolitanarum (n); quum vero probari non possit, Regum eorundem Historiam e sinceris haustam esse fontibus, nihil nobis cum illis heic rei est. At nomen hocce neque *magnum* significat (o), neque vero *fortem* (p), ut aliqui de Historia alias meritissimi viri contenderunt: fuisse autem cognomen familiaræ cuidam proprium, præterquam quod in eo plurimi consentiunt Historici (q), vel inde patet, quod complures ejusdem stirpis Principes eodem cognomine sunt insigniti, ut Vitzo atque Mistevojus, qui simul Billungi nominantur, & alii. Ac quamquam reperiuntur, qui hoc nomine solum tanquam proprio veniunt, credendum tamen est, auctores vel propria eorum nomina nescivisse, vel consulto cognomine utpote notiore atque celebriore appellare eos maluisse. Qui vero antiquitates tum Septentrionales quum Germanicas cognitæ habet, scire ille quidem potest, quam frequentia veteribus temporibus familiarum fuerint cognomina, quæ eodem erant formata modo, adjecto ad progenitoris proprium nomen vocabulo *unge*, quod profapiam & solem borealium populorum sermone significat (r). In his præcipue

- Leibn. P. III. p. 150. To Wyve nam he eyne vil eddele Vrauwen,
 Von Frankrike ut deme Lande geborn,
 Unde von deme grottesten Ghefchlechte uterkorn,
 Dat men over ali dat Königrike sand:
 Ode was de edele Vruwe genant:
 Und also ek en dem Boke bescreven vant,
 Billingk was der Vrowen Vader genant. CHRON. RHYTM. Princip. Brunsv. ap. Leibn. P. III. p. 9. Ludolf der Forste nam to Wibe
 Eine Jungfrowen herlich,
 De was geboren van Franckrich,
 Van deme vornömsten over alle Land,
 Or Vader Belunc was genant. BOTHONIS Chr. Br. Picr. ap. Leibn. P. III. p. 298. Regem cum orientalis Franconia appellat (Konig ut
 oster Franckrike).
 (m) in EXCERET. NECROI. FULD. ad. A. DCCCCLXXXVII ap. Leibn. P. III. p. 766. de Pillunc milite sermo est.
 (n) *Laromo, Husano, Chemmiz* atque aliis.
 (o) uti CLÄVER in H. M. P. III. p. 12. quem jam suo tempore Dietr. Schröder refellit. vid. Franck A. u. N. Meckl. L. 1. C. 28.
 (p) a Rad. Hebr. *balug* fortificavit. FRANCK. Loco cit. it. L. II. C. 4.
 (q) FRANCK. L. c. L. I. C. 28. L. II. C. 2. MICRÆLIUS A. Pommerl. L. II. (r) *ung* Juvenis, *yngla* progenerare.

pue Carolingos (s) intelligo, Capetingos, Aldingos Vandalorum Regiam stirpem (t), Guningos (u) & Adelingos Longobardorum (x), Ynglingos atque Folkungos Suecorum, Skjoldungos & Knytlingos Danorum, Offingos Anglorum, aliasque sexcentas familias, quarum apud Historicos nomina inveniuntur.

§. III.

Hincetiam apparere credo, Billungos istos qui Obotritis imperitaverunt, Venedicæ nequaquam esse originis. Nam aliam certe rem ageres, si vel Venedos more Germanorum hocce cognomen effinxisse, vel ab exoticis eo solum nuncupatos eos fuisse, tibi persuadere velles. Multa etiam alia de externa eorum origine testantur: in illis nomina Germanica complurium, ut Gadlevii, Utonis & Gottskalckii. Quin etiam nullos Venedis Reges vel Principes fuisse, antequam in hacce regionis venerunt, sed semper democratia usos, de summis rebus in communi consultasse, certum est (y). Unde ergo tuto concludere possumus, jam ante Obotritorum has in oras adventum, existisse hanc familiam apud gentes Germanici generis hujus terræ incolas, &, ut reliquæ omnes, Regum imperiis obnoxias. At quo pacto ad regni Obotritorum gubernacula accesserit, quum ejus rei nemo antiquiorum auctororum mentionem injiciat, certi nos quidem nihil pronuciare possumus. Opinionem vero Cl. virorum secuti (z) facile credimus, Venedos quum sensim, nulla adhibita vi, sed de voluntate ipsorum veterum

(s) hos Germani *Karlinge* appellarunt. SCHILTERI Thef. ant. Teut. T. II. Thaz was der mare Samson, Then klagten alle Karlinge.

Quin a Septentrionalibus totum imperium Francorum Kerlingaland est nominatum. OLAVI TRYGGV. VITA in Cod. Flatey.

(t) JORNAND. de reb. Get. C. 22.

(u) PAUL. WARNEFR. de Gest. Longob. L. I. C. 14; aliæ editiones Guningos habent: cujus nominis similitudinem, cum Regiæ olim Familie Scandianis notæ, Gjukungorum, Torfæus observat, in ser. Reg. Dan. L. III. C. 9.

(x) PAUL. WARNEFR. L. C. C. 21. de similitudine nominis hujus cum Audlingorum, gentis antiquis nostratibus notæ, Torfæus L. c. Hi Adelingi alias etiam Lathingi vel Lithingi nominantur.

(y) PROCOP. de bell. Goth. L. III.

(z) FRANCK. A. u. N. Meckl. L. I. C. 25. C. BUCHHOLTZ. Gesch. von Meckl. P. II. §. 1. in N. BANGERT ap. Klüver P. I. C. 22.

veterum cultorum, qui crebris emigrationibus vel bellis ad magnam erant redacti paucitatem (a), in hifce maris Balthici oris confedissent, cum illis commixtos, hominum genus vagabundum, sine nobilitate, sine legibus, sine imperio, rude atque liberum, eorum non leges solum adsumfisse, Deosque quosdam (b) illis adjecisse quos antea colebant, sed tandem etiam eorum se submifisse Principibus; quorum igitur in eos imperium eo arctioribus circumscriptum est limitibus, quo illi, qui semet subjecerant, minus istud coacti fecerunt. Expedita autem hoc tempore & aperta res est, regiones, quas dein occuparunt Obotriti, a Varinis (c) atque Herulis fuisse habitatas (d), nationibus Regibus gubernatis (e), qui vel hæreditatis jure, vel prisca consuetudine, ex una solum familia, ad hancce evehebantur dignitate. Quamquam autem Regnum eorum non multum abhorrebat (f), hi Reges more Septentrionalium populorum simul supremi iudices legumque interpretes erant, simul rei Divinæ atque sacrificiis præfere (g), quo nihil ad excitandam imperitæ plebi venerationem atque metum efficacius esse potuit. Hinc facile perspectu fore arbitramur, quo potissimum modo Obotriti, quum priscorum incolarum religionem & jura essent amplexi, imperio quoque eorundem Principum semet submiserint. Quin etiam inde concludere possumus, Billungorum jam tunc familiam summam rerum ibi fuisse potitam, quum aliter nulla exstet ratio, qua alieni generis homines imperium in illos conse-

- qui
- (a) PROCOP. de B. G. L. II. in describendo itinere Herulorum in Thulen, magnam inter Sclavos & Varnos desertam incultamque interjecisse regionem, memoriz prodit.
- (b) Horum præcipui fuerunt Rhadegast, Prowe, Flins. cfr. FRANCK. & BUCHHOLTZ.
- (c) hos loco cit. PROCOP. Varnos appellat.
- (d) adjicit Vinulos B. Franckius, qua vero ratione, nescio: ductus forsan auctoritate Bremensis, Helmoldi, aliorumque medii ævi scriptorum, sed qui Venedos ipsos ob nominis procul dubio quandam similitudinem, non Vinulos solum, sed Vandalos etiam appellarunt. At neque ego nescio Vinulos a Warnefr. & Jornande inter Scandinaviæ populos recenseri, eosdemque inde in Germaniæ oras transiisse, & demum Longobardos fuisse cognominatos.
- (e) in lege Verinorum de IX solidis sermo est, qui in bannum Regis componi debebant. (f) vide PROCOP. de R. G. L. II.
- (g) HELMOLDUS L. I. C. 83. testatur Pribislaum I. ad Deum Obotritorum, Prove venisse, jus ibi dicturum.

qui possunt; & armorum bellicæ jure subjectos non fuisse, libertas illa an licentia qua utebantur, abunde sit argumento.

§. IV.

Præcedentibus evicisse arbitramur, ante adventum Obotritorum non solum floruisse Billungorum familiam, verum etiam ad gubernacula regni Germanicarum nationum sedisse, quæ in agro Megalopolitano sedes suas habuere. Inter illas Varini, jam olim Vandalicis accensæ populis, a Plinio, Melaque atque Tacito nominantur. Herulorum vero, qui illis deinde accesserunt, nulla ab Historicis vel Geographis ante medium tertiæ sæculi facta est mentio. Quam igitur tam ampla atque copiosa natio, si hæc tunc in regionibus exstitisset, laudatis scriptoribus haud sane ignota esse posset, vel inde concludere possumus, advenas eos huc aliunde accessisse. Verum opinionem hanc certissimam reddunt *Procopii* simul & *Jornandis* testimonia, quibus facile fuit veram harum rerum sibi adquirere cognitionem (h). *Hic* enim Scanzix illos populis adnumerat, inter quos nimia proceritate excelluerunt, & a Danis propriis sedibus fuisse expulsos narrat (i). *Procopius* autem de populo loquitur in Thule insula (k) habitante, cui eadem Regia stirps fuit ac illis Herulis, qui tunc circa Singidonem agebant, & unde hi, interfecto Ochone Rege (l), democratix impatientes, Regem sibi petierunt (m). Thulen

(h) Loquitur de se *PROCOPIUS* de B. G. L. II. mihi quidem, licet cupienti, in hanc ire insulam non contigit, & quæ de ea dicuntur propriis inspicere oculis, sed illos, qui inde ad nos venerunt, interrogavi.

(i) *JORN.* de R. G. C. 3.

(k) Thule veteri Scandianorum lingua insulam significat. Thjodolfus Arnori de Magno Bono. Brand raud Budlungur Troenda Berann i Thula sydar. h. e. Ferrum rubricatum Rex Trondensium Gestavit in insulis meridiem versus. *STURL.* in Vit. C. 36, hinc Thulemark, Regnum olim, jam portio haud exigua Norvegiæ: hinc insulæ Hallandiæ Thylen & Thyleholm, nomen traxerunt. Cfr. *DALIN* H. S. P. I. C. 3. §. 6. in ann.

(l) Nomen, quod Scandiani Åke vel Hakon pronunciarunt.

(m) *PROCOPIUS* L. c. narrat quidem, Herulos, quum cis Danubium a Longobardis victi essent, sedibus illis fuisse expulsos, quas aliquanto tempore occupant: eorumque alios cum Gothis in Illyricum & Italiam profectos,

len vero omnes, ni valde fallor, dixere penitissimis Septentrionis in oris sitam: Et Pytheas, nullo fere discrimine in Cancrī sidere occatum ortumque solis ibi internosci, memoriæ prodidit. Unde constat fuisse sitam circa sextum & sexagesimum latitudinis gradum, quæ illa demum cunque terra fuit, vel mari undique præcincta, vel continenti adharens (n). Verum enim vero multis invictisque argumentis a Procopio edocemur Scandinaviam fuisse, quæ etiam ab antiquis insula credita est. Jacuit enim hæc terra trans oceanum, e regione Daniæ, vastra illa & Britannia longe major. Hic habitare *Gauti* (o) ingens populus, & *Skrithifinni*, gens vaga, agriculturæ nescia, venatui vero & pecuariæ rei dedita, carnibus solum animantium se nutriens, pellibus eorum se amiciens (p). Hic multæ civitates & regna

istos, alios vero, Danubium transire nolentes, in ultimos terræ partes commigrare statuisse; qui peragratis Scavorum gentibus & Varnis, & magna quæ inter illos intercedebat solitudine, dein Danorum etiam populis, ad oceanum pervenerunt: quo demum transmissio, in Thulen insulam appulerunt, ibique sedes fixerunt suas. Hæc Procopii narratio, quamvis alius nullius idonei scriptoris testimonio nitatur, vera quidem esse potest: potuitque nihilominus hæc insula antiqua Herulorum fuisse patria; quo enim alio potius miseri atque devicti quam ad pristinos penates se converterent?

(n) Hinc nonnulli se evicisse putarunt, esse Islandiam, eodem intervallo a cardine distantem: Sed repugnant omnia quæ Procopius attulit argumenta: neque nobis persuadere possumus, magnetis circa rem nauticam usum haud dum cognito, Pytheam Herulosque & classem Romanam, qui terram hancce vel sunt ingressi, vel eminus dispexerunt, ab ora continentis terræ tam procul discessisse, imam Cori plagam trans vastissimum oceanum secutos: quin etiam tantum abfuit ut ibi copiosæ civitates & regna essent, ut ne vestigium quidem ullius humani cultus appareret, quum hanc in insulam primus, quem nos scimus, vi tempestatum & æstuosi maris, annis ab hinc circiter 1300, conjiceretur Pirata quidam Norvegus, qui obductam nive glacieque æterna *nivis* eam *insulam* (Suzland) vocavit, ipsis antea Septentrionalibus populis ne fama quidem cognitam.

(o) antiqua Svecana lingua *Gautav*.

(p) qui mores hodiernorum Laponum & Finorum qui Finmarkiam incolunt, cum illis comparat, quos Skrithifinnis attribuit Procopius, illum mox pronunciaturum eundem esse populum non dubito.

gna Regibus quæque suis submissa (q). Æstate nulla fere nox, nullus hieme dies: & maximum ibi circa brumam festum celebratum (r). Multos incolæ Deos colere, quorum alios coelo, terræ alios, quosdam aquis, quosdam etiam aëri dominari credebant (s). Multum sacrificabant (t), præcipue belli Deo, quem maximum esse rebantur, cui quoque homines bello captos immolarunt, eorumque de arboribus suspenderunt cadavera (u). Hæc atque alia quæ ad Thulen illustrandam Procopius indicia protulit, adeo clarum atque perspicuum reddunt argumentum, esse omnino in Scandinavia terram hancce quærendam, ut qui aliter sentiunt, rem certe aliam agere videantur (x).

§. V.

Constat igitur e Scandinavia oriundam esse Herulorum gentem, Regiamque eorum omni tempore familiam: quam enim magnum huic populo in nobilitate genuina Regum positum fuerit, vel inde videri est, quod tam longinquum iter, ejusdem generis homines, ad arcessendum Regiæ stirpis quemdam ad sua sceptrâ, susceperunt. Ex antecedentibus autem maxime probabile esse factum, arbitramur, Billungorum familiam veteribus hisce maris Balthici accolis, quum ad eos Venedi commigrarent, jamjam dominatam fuisse: quam ceteroquin recentiores haud sane spernendi Historici e Scandinavia originem traxisse censuerunt (y). Jam igitur dispicere volumus an ibi-

B 2

dem

- (q) Eo quo Procop. tempore scripsit, Scandinavia in plurima Regna divisa erat, quæ *Fylkin* vocabant, & Reges *Fylkis-Kongar*.
- (r) Fuit festum quod hodieque *Fol* vel *Ful* appellatur.
- (s) De diis Scandianorum, & de muneribus quæ illorum unicuique attribuebant antiqui, vid. DALIN. H. S. P. I. C. 5. & 6. ARNKIEL Cimbr. Heïdn. Rel., alios.
- (t) Videfis scomma Olavi Trygg. in Suecos ap. STURLES. in vita. C. CXXI.
- (u) Odino. vid. ADAM. BR. de situ Dan. C. 233. & 234.
- (x) Saxo, Adam. Brem., Theod. Thorlac, Thorm. Torfæus, Rob. Sibbald, Nikolson, alii.
- (y) FRANCK. A. u. N. Meckl. L. II. C. 4. §. 3.

dem unquam fuerit, innötueritque historicis antiquis familia quædam Regia huius cognominis.

At antequam ex vetustis Historiæ Septentrionalis monumentis quidquam ad rem nostram illustrandam allaturi sumus, brevibus præfari nobis liceat, neque nobis ignotum esse, alias harum historiærum meras esse fabulas, alias aliqua quidem vera in se continere, sed quibus commenta admixta sunt: alias etiam, quæ ex sinceris confectæ sint commentariis, pro ingenuis atque veris habendas, compluribus tamen laborare defectibus, quæ vel series Genealogicæ commutata tradantur, vel non nisi hominum nomina, nulla vel exigua de rebus eorum gestis injecta mentione, ibi inveniantur: sæpe etiam, quæ cognominum duorum fuere, uni solum attribuantur. Quapropter inique illos facere censemus, qui, quod earum quasdam confictas esse reperierunt, pariter ideo omnes falsitatis accusant: quum e contrario multa ibi sint, quæ lumen historiæ præsci ævi terrarum Borealium haud sane sperendum adferre possunt, quæ qui cum iudicio perlegit, vera facile a falsis discernere poterit. Quod vero ad *Origines* quas appellant *Norvegiæ* (*Fundin Noregur*) attinet, quæ nobis quidquid de origine Billungorum disertari sumus, præbebunt, antiquissimum idem monumentum, & ab *Ario* Islandorum isto Polyhistoro, ut putant, confectum (z), peritissimis illæ rerum harum iudicibus probatæ semper & optimæ esse notæ visæ sunt (a); præsertim quod quæ ibi traduntur, ab aliis iisdemque antiquissimis historiis confirmantur atque asseverantur (b).

§. VI.

Quendam olim Regem quem *Forniotum* appellant, Scythicis populis ab orientali inde maris Balthici ripa habitantibus, imperitasse, memoriæ proditum est (c). Hujus abnepoti *Thorio* duo fuere filii

(z) ER. JUL. BIOERNER in Præfat. ad Sagoff.

(a) Vide quæ circa hanc rem disserit Thorm. Torfæus in Ser. Reg. Dan. L. I. C. 1, 2, 3, 4, 5, 6.

(b) *Edda, Landnama saga. Hist. Olavi Trygg.* in Cod. Flatey.

(c) Quenlandia ea regio antiquis appellabatur, nec Finlandiam solum in se continebat, sed magnam quoque Russiæ partem. vid. DALIN. H. S. P. I. C. 3. §. 16. TORFÆI H. N. P. I. C. 24. Nomen vero Fornioti priscum significat Otinum. Conf. DALIN. L. c. not. q), & quod ad calicem capitis Celeb. Germ. versionis auctores allegant.

fili *Nor* atque *Gotr*, quorum hic magna cum hominum multitudine navibus in Sueciam vectus, eadem tota potitur. *Nor* autem profectus terra per Laponum fines, quos arcere eum volentes proelio devicit, omnem trans montes regionem in suam redegit potestatem, quæ ex ejus Nomine *Norvegia* est appellata (d). A filio hujus *Raumo* pars *Norvegiæ*, cui dominabatur, *Raumarica*, nomen traxit, *Jorrandi* etiam nota (e). *Ringone* vero *Raumi* filio natus est *Halsdanus* iste grandævus, duodeviginti filiorum fortissimorum prole felix, quorum novem familiarum in Septentrione celeberrimarum fuere fatores. Eminuit inter hosce *Budlius* (*Budli*), cui quum minus domesticæ placerent sedes, magna comparata classe, piraticam honorificentissimam illius ævi Scandianorum populis aliquanto fecit. Dein terras Germaniæ ad *Balthicum* mare litas (f) invadens, in suam easdem redegit potestatem, Rexque constitutus, vi an ex incolarum voluntate, incertum (g). Hic progenitor fuit Poëtis pariter ac Historicis Septentrionalibus celebratissimæ *Budlungorum* gentis: ex qua non exotics solum Principes, sed multos etiam *Borealium* populorum Reges originem duxisse memoriæ proditum est. Quin etiam quemadmodum Romanis *Cæsar*, *Artaces* *Parthis*, illum qui rerum potiebatur denuum significavit, Poëtæ, quorum Regum laudes canere volebant, hos *Budlungos* appellarunt, nomen ob familiæ nobilitatem ad designandum potentissimum Principem, ut rebantur, aptissimum. Sic in oda *Ragnari* *Lodbrochii* qua *Aflaugam* alloquitur, ipse se *Budlunga Bragna*, Principem Heroum, vocat. *Thjodolfus Hvinensis* *Haraldi* pulchricomi Poëta, mortem *Halsdani* canens inquit,

<i>Öc Bydlung</i>	& Regem
<i>A Borroo</i>	in Borroa (insula)
<i>Sigurhafendur</i>	victores (ejus milites)
<i>Sidan falo</i> (h).	dein tumultu operuere.

B 3

De

(d) antiquorum incolarum sermone *Noreg*.

(e) de reb. Get. C. 3.

(f) has uno nomine antiqui Scandiani Saxoniam vocarunt. Et hodieque Fennones Germaniam appellant *Saxa-ma*, terram Saxonum.

(g) - *Budli* - - - *fettist thar at londum* - - - *Budli* *haldi* *Saxland*. h. c. & rerum *Budlio summa* ibi delata est - - - *Budlius* Saxoniam habebat.

(h) STURLES. Yngl. f. C. 52.

De Magno Bono Norvegiæ & Daniæ Rege *Arnorus Jarla Skallá*,
quum Jomsburgum (Julinum) expugnatum devastasset.

Hvørgi thordi hallir varda

Héidit folk í virki breido:

Budlung tinnot borgamoennom,

Bjoertom elldi stali hjoerto (i).

(Non audebant atria tutari pagani homines in munimentis vastis,
& Rex oppidanos paucos reddidit, his igne absumtis, aliis corda
ferro lauciatis.)

De Haraldo Imperioso, qui auspiciis Michaëlis Paphlagonis in Sicilia
atque Africa multa occupaverat loca, *Illugius Brundoela Skallá*.

Brauzto und Michial mætstan

Magom heim sem fragom

Sonur Budla baud finom

Sunnlönd Haraldur roendo (k).

(Vertente Peringskoeldio: domum nobis nunciatum est, Haral-
dum Principem Michaëli magnas australes terras subjecisse.)

Sic etiam in Rhythmis de Carolo & Grymo

- - - *Mun ek thier bjoda - - -*

Bjarmaland ok Budlungs nafn - - (l).

(Polliceor tibi - Bjarmiam & Regis titulum. -)

Plures adferre non lubet, quum ex allatis versibus satis pateat, quam fa-
miliare fuerit Poëtis nomine hocce summos insignire Reges.

§. VII.

At posteros Budlii in Saxonia, atque etiam in Franconia, diu flo-
ruisse ac rerum fuisse potitos, multæ tradunt historiæ. Inter hos Re-
ges enumerantur filius Budlii *Attil*, nepos *Vurser*, pronepos *Leensna*,
& abnepos *Budli* (m), cujus filii *Sorle* & *Atle* post fata patris ad Re-
gni

(i) ID. in vita C. 25.

(k) ID. in vita C. 5.

(l) in SAGOFI.

(m) Regem etiam Franconiæ partis fuisse, constat ex Wolsunga f. C. 29.

gni gubernacula accefferunt: filia autem Brynhildis, nupta Sigurdo Sigmundi magno Heroi (n), Aslaugam peperit, uxorem Ragnari Lodbrochii Sueciæ Daniæque Regis (o). Verum interruptam hanc Budlungorum esse seriem, & complures desiderari Genealogiæ gradus, quod multi animadverterunt, ego quoque concedo. Quamquam enim certo dici non potest quo Budlius in has Germaniæ oras venerit tempore, apparet tamen intra principium sæculi secundi & finem quarti factum fuisse (p). Verum enim vero Ragnarum circa annum 1000, computantibus *Wildio* atque *Torfæo*, regnum est adeptus; igitur non quinque solum, sed saltem duodecim vel decem & quatuor generationes, eum inter atque Budlium intercedere debent: quas quum omnes investigare non potuere, qui Historiam Scandinaviæ antiquam litteris consignarunt, quot novissimè solum tradidisse videntur. Neque vero antiquis Germanicarum rerum scriptoribus Budlii nomen incognitum fuit; Sic enim appellatur Saxonum iste Princeps, qui auspiciis Ludovici pii, Haraldum, Regem antea partis Daniæ, tunc exulem, in Regnum restitutus anno 1000, transmissis Albi atque Eidora fluminibus, Jutiam igne atque ferro vastavit (q). Quin etiam vero admodum simile est, Principem Obotritorum Butue rectius eo nomine appellari, quamvis idem vel a Venedis ipsis, vel ab Adamo Bremensi, qui primus ejus meminit (r), & cui ejusmodi in scribendo vitia admodum sunt familiaria, corruptum sit atque deformatum. Tandem *Saxo Daniæ* quoque

(n) de eo WOLSUNGA S.; ad einginn madur mune thvilikur eptir i veroldune, og alldrej mun borin siikur madur, sem Sigurdur var - - og hane nafn mun alldrej siraft i Thifkre tungu og a Nordurlondum, medann heimurinn stendur. h. e. neminem tam egregium hominem novisse, neque unquam existurum quemdam Sigurdo parem - - ejusque nomen in Germanica lingua & inter boreales gentes, dum orbis terrarum duravit, perenne futurum. C. 41.

(o) Ragnar Lodb. saga C. 5.

(p) Inter Aulrunam natam, quæ nupta erat Adilo, Sueciæ Regi circa annum 1000 (auctore Torfæo), & Halfdanum Budlii patrem, constat intercessisse 300 annos, (vide Fund. Noreg. & H. Olavi Trygg. in Cod. Flat.) Nichilo minus dicitur fuisse proneptis Audhii, (a quo Odlingi) fratris Budlii imi, neptis vero Frodii, filia Kjari.

(q) Conf. DALIN. H. S. P. I. C. 15. §. 23.

(r) Hist. Eccles. L. IV. C. 13. p. 47.

quoque Regem cognominem adfert, qui quum aliquanto tempore regno præfuisset, fratri istud, e captivitate Sclavorum reverso, tradere coactus est (s).

§. VIII.

Accirco si quis nominis similitudinem Budlungorum atque Billungorum considerat (t); si perpendit Budlungos, quemadmodum Billungos, in oris Balthici maris (u), apud Saxones & in Franconia olim regnasse: porro Herulorum Regiam familiam e Scandinavia esse oriundam; omnes præterea Barbaricas nationes Reges habuisse Odino fatos (x): consentientibus etiam haud spernendis auctoribus, quamvis ignorarent Budlii in has oras adventum, venisse e Septentrionalium Regnorum quoquam Billungorum familiam (z): maxime illi probabile fore arbitramur, Budlungos a Scandianis, Billungos a Germanis dictos, unam esse atque eandem gentem (a). Hæc autem

(s) Hist. Dan. L. VIII. p. 154. 155.

(t) Nomen *Budli* semper scribitur a præcis per litteram Runicam *rbor*: cuius loco, quia heic inveniri non est, quarto elemento uti coacti sumus. At illa littera eodem fere modo pronunciabatur ac Anglorum *rb*. Ceterum lippis etiam & tonforibus notum est, quam frequens plurimis in linguis quarti elementi in undecimum fit mutatio.

(u) Uti jam diximus, tota ea regio Germaniæ, quam mare Balthicum lambit antiquis Scandianis Saxoniam dicebatur: cuius rei ea forsan ratio erat, quod Saxones omnium Septentr. Germaniæ populorum potentissimi erant, ideoque maxime noti.

(x) WILH. MALMESB. L. I. C. 1. p. 8. 9. ad A. CCCXCIX. Forniotum vero præcisum Odinum significare jam antea ostendimus: plures enim fuisse Odinos, apertum est.

(z) FRANCK. A. II. N. Meckl. L. II. C. IV.

(a) non ausim quidem quasi pro certo quodam contendere, Budlio duce venisse e Septentrione in Germaniam Herulos, quamquam mihi admodum vero simile apparet. Si enim constat Chronologia Auctoris originum Norv., juxta quam inter sacrificium istud magnum Halfdani Grandævi & nativitatem Aulrunæ CCC sunt anni: inde certo patet Budlium hic rerum fuisse potitum circa annum CL; quo etiam tempore Herulos advenisse probari potest: quorum prima mentio juxta medium sæculi IIIii in Romana historia facta est.

tem familia, quum procul dubio primum in proximis mari Balthico gentibus regni sui fundamenta jecisset, interjecto tempore latius potentiam suam extendere, & vicinis quoque nationibus jura dare incepit. Ergo non solum Germanicis populis, prisca terræ Megalopolitanae incolis, & advenis Obotritis, Reges fuerunt vel Principes hac stirpe editi: sed Saxonici quoque annui isti Reges; dein Duces: & Franconia Principes; quin etiam Pomeranorum Regulos atque Duces originem inde traxisse, docti viri & haud sane infirmis nixi argumentis tradiderunt (b). Itaque ut antiquissima fuit atque nobilissima, sic latissime etiam olim dominatam esse hanc familiam certo constat. Jam vero, quod nos scimus, in sola Serenissimorum Megalopolitanorum Ducum Domo superest & floret. Etenim, quamquam fuere qui natales Nicloti, a quo non interrupta serie Serenissima hæc Domus originem ducit, an Billungorum genti adscribi deberent, in dubium voluerint devocare (c): argumentis tamen debilioribus nixi, haud difficile ab iis, qui pro diversa steterent sententia, refutati, manus dederunt (d). Et licet, deficientibus idoneis atque certis auctoribus, haud constet, quam propinquo cognationis gradu antecessoribus suis fuerit conjunctus, tamen non dubitandum existimamus, ob Regium eum genus, vel successionis jure, vel electum, Pribislai factum fuisse Regni consortem (e). Ut vero Serenissima hæc Familia, quæ vetustate

(b) MICRÆL. A. P. L. II. C. 59. p. 189.

(c) D. GERDES im IIIten Th. der Meckl. Saul. Huic celebr. Viro contigit idem ac plerisque, qui quum licentiam credant esse libertatem, & ejus quam maximam speciem obtrectationem præferre, omnia, etiam quæ sancta existimare deberent, Theonino corpant atque rodant dente.

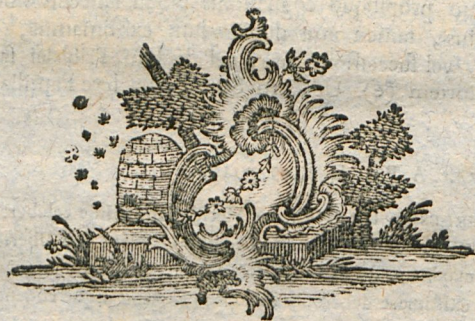
(d) de WESTPHALEN in Proœmio II. part. monum. Germ. & JARCHOW ad Cluver. T. II. in app. p. 708. it. T. III. p. 113. n. r) & app. I. Cfr. etiam FRANCK. A. u. N. Meckl. L. II. C. 27.

(e) CHRON. LUBECENSE ap. Franck. L. II. C. 27. Hinrick hadde enen Broder-sône, de het Pribislav, de unterwant sick der Lande, do was en

state atque claritate originis nulli jam regnantium cedit, verum facile plerisque palmam præripit, & cujus sub Clementissima tutela prope triennium vivere nobis quoque contigit, diu vigeat atque floreat, grata mente optamus atque volumus.

Nielotus, de wolte ock de negheste syn. Hinc certo patet jure proximitatis cum Pribislao contendisse Nielotum: quin etiam cognatio quæ illi & filiis cum Pribislao vel Megalopolitano vel Pomerano (quod & hî Billungi generis erant) intercessit, & plura alia argumenta abunde probant, antiqua eum, quæ apud Obotritos erat, Regia familia, oriundum fuisse.

THESES HISTORICÆ.

I.

Disputari adhuc potest, existerit unquam Odinus ille Suecorum, nec ne.

II.

Nunquam illud gentem inter Sverkerianam ac Ericianam existit pactum, quod auctores multi Sæthici perhibent.

III.

Inundationem terræ nostræ universalem unquam factam esse, argumentis historicis haud comprobatum credimus.

IV.

Scylavorum gens immerito ab omnibus ejus ævi scriptoribus perfidiæ accusatur.

V.

Nulla de Gothorum e Suecia migratione, vel apud antiquos borealis historiæ apud nos scriptores, vel in stelis lapideis, mentio invenitur facta.

VI.

Æra Romæ conditæ vel Varronis, vel Catonis, vel Fabii, compluribus annis veram urbem a Romulo factam ædificationem antecedit.

VII.

Peccant qui Syllæ, Mario atque Cinnæ ullum attribuunt Triumviratum.

VIII.

Egre errant, qui Fennones originem suam a X istis tribubus Israëlitarum traxisse existimant.

XI.

Lappones Sveciæ fuere antiquissimi habitatores.

X.

Affinitas atque amicitia Sveciæ Regibus cum Principibus Obortitorum, dein Ducibus Megalopolitanis, a vetustissimis inde temporibus intercessit.

AK
Tn
29/16

Schol. Uno saltem exemplo rem illustrabimus. Testatur Adamus
Bremensis (Hist. Eccl. C. XXVIII.) Regem Sueciæ Olavum *Skautkonung*,
quem Christianissimum appellat, filiam Sclavorum, (h. e. Principis Sclavo-
rum) Estred nomine, de Obodritis duxisse uxorem, ex qua genitus illi est fi-
lius Jacobus etc. Peccat quidem in quibusdam Bremensis: nam hæcce Estred
nobilissimo loco in Suecia nata fuit: nequè vero Jacobus a Sclavica principe na-
tus erat. Huic vero rei *Sturlesonius* majorem adferet lucem (T. I. p. 502.): qui
Venedicam Principem Edlam nominat, & eandem peperisse narrat Edmundum
grandævum, qui apud matris propinquos in Venedis educatus est, & Astridem,
quæ Olavo Sancto nupserat Norvegiæ Regi. Dicit autem *Sturles*, Edlam a
Suecis fuisse contemptui habitam ob externam originem, suæ scilicet nobilitati
nimium tribuentibus. Hæc vero Edla filia Micislavi II. fuisse videtur, qui
anno 999 mortuus est; Olavo autem nupsisse an. 1000, quo ille anno Olavum
Tryggonis Norvegiæ Regem, haud procul a Gryphiswaldia magno navali
proelio devictum, interfecit.

X 318 7100

W 12

Inches

Centimetres

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

HISTORICA INAUGURALIS

DE

BILLUNGORUM

QVAM

ONSSENTIENTE

OS. IN ACADEM. GRYPHICA

PRÆSIDE

O MAGNIFICO

GEORGIO PETRO OELLER

MIE RECTORE NEC NON
ITE CÆSAR. PALAT.

PROF. REG. ET ORD.

T. A. Æ. C. CIOIOCCCLXIX
DITORIO MAIORE

EXAMINANDAM SISTIT

AUCTOR

THUNMAN

VECUS A SUDERM.

YPHISWALDIÆ

RIS A. F. RÖSE

EG. ACAD. TYPOGR.

In
2976